

VAL McDERMID

Mănăstirea Northanger

Traducere din limba engleză

Alexandra Florescu

capitolul 1

Pentru Catherine Morland, o sursă continuă de dezamăgire era faptul că viața ei nu semăna mai mult cu cea din cărți. Sau, mai degrabă, faptul că acele cărți în care găsea o oarecare asemănare erau extrem de neinteresante. Intriga a sumedenii de romane se desfășura în sate și în orașe precum cătunul Hamlet în care locuia. Să recunoaștem, nu toate aveau nume atât de ciudate ca acelea din Piddle Valley¹, unde se aflau concentrate câteva dintre parohiile tatălui său. Ar fi fost dificil să faci credibilă o poveste romantică fictivă care să se petreacă în Farleigh Piddle, în Middle Piddle, în Nether Piddle ori în Piddle Drummer². Dar, în orice altă privință, cărțile despre viața la țară o făceau să se simtă ca acasă, ba chiar și mai plictisită, dacă acest lucru era posibil. Cărțile care-i făceau inima să bată mai repede nu aveau niciodată acțiunea plasată în vreun loc pe care să-l fi vizitat și ea.

Cat, așa cum prefera să i se spună – pe motiv că nimeni nu ieșea din adolescență cu numele dat de părinți –, fusese dezamăgită de viața ei de când se știa. Membrii familiei erau, în ochii ei, cât se poate de mediocri și anosti până la disperare. Tatăl ei ținea slujbe la cinci parohii aparținând de Biserica Anglicană cu un farmec binevoitor și cu un har de a ține predici despre care nu puteai spune că erau nici interesante, dar nici foarte plictisitoare. Mama ei renunțase să predea la școala primară pentru postul neplătit de soție a vicarului, lucru pe care îl îndeplinea fără să se prea plângă și făcând apel la imaginație atât cât să-i compenseze ușoara tendință spre monotonie. Dacă i s-ar fi făcut un raport

¹ O traducere aproximativă ar fi Valea Pișu. (n.tr.)

² Aproximativ: Pișu de Sus, Pișu de Mijloc, Pișu de Jos, Pișu de Toboșar (n.tr.)

de performanță anual, ar fi arătat cam așa: „Annie Morland este un membru de echipă muncitor și vesel, care tratează problemele ca pe niște provocări. Cloștile ei sunt, pentru al treilea an la rând, cele mai bune clocitoare din Piddle Valley“. Părinții ei se contraziceau rareori și nu se certau niciodată. Între ei, nu exista nici măcar un singur secret întunecat.

Până și casa era o dezamăgire pentru Cat. Cu zece ani înainte să se nască ea, Biserica Anglicană vânduse casa parohială, o locuință în stilul gotic victorian, prin care te trăgea curentul, unui director de publicitate din Londra, ridicând pentru vicar și familia lui o casă modernă cu tot farmecul estetic al unei cutii de fulgi de porumb. Deși fusese construită relativ recent, te trăgea curentul în ea la fel ca în predecesora ei lipsită de farmec. Nu era câtuși de puțin un decor care să-i alimenteze imaginația.

Copilăria lui Cat cea băiețoasă fusese rezultatul dorinței ei de a fi eroina propriei aventuri. Poveștile pe care mai întâi le auzise, apoi le citise ea însăși îi aprinseră imaginația și îi oferiseră o lume a fanteziei în care să se joace. Încântarea ei de a avea frați și surori – un frate mai mare, James, și două surori mai mici, Sarah și Emily – se datora în parte rolurilor pe care putea să le repartizeze în cadrul scenariilor ei elaborate despre luptele cu monștri, salvarea celor oprimați și cucerirea planetelor îndepărtate.

Pentru majoritatea copiilor binecuvântați – sau blestemați – cu o imaginație atât de vie, mediul firesc de manifestare este școala. Dar Annie Morland avusese de-a face la început cu ceea ce numea ea „fabricile educaționale“ și rămăsese cu ferma convingere că cei patru copii ai ei aveau să învețe mai bine sub propria ei instruire. Astfel, Cat și frații ei fuseseră feriți de contactul cu o sală de clasă și de tovărășia celor de pe terenul de joacă, nefiind astfel supuși la realitățile mai crude ale vieții. Nimeni nu le furase vreodată banii de pachet și nici nu îi umilise în fața unei încăperi pline de colegi. În schimb,

intraseră în permanență sub lupa atentă a mamei și a tatălui, care își doreau tot ce-i mai bun pentru ei.

James, binecuvântat cu umor și inteligență înnăscute, ar fi reușit cu brio în orice sistem educațional i-ar fi fost impus. Însă Cat, căreia îi păsa mai mult de povești decât de cunoaștere, probabil nu s-ar fi descurcat mai bine indiferent de locul unde ar fi învățat. Mai mult ca sigur ar fi ajuns mai învățați în ceea ce privește căile lumești dacă ar fi scăpat de sub fusta mamei, însă, dacă ar fi fost așa, povestea lor ar fi fost mult prea comună pentru a capta interesul cititorului avid.

Singurul contact însemnat pe care îl aveau cu cei de vârsta lor se petrecea în părculețul ce fusese amenajat dintr-o câmpie inundabilă donată satului cu ocazia Jubileului de Argint al Reginei. Darul venea din partea unui agroindustrii internațional doritor să atragă atenția prințului de Wales; și, oricum, câmpul nu avea vreun potențial agricol însemnat, de vreme ce se afla pe brațul mort al unui râu din Piddle, astfel că nu putea fi unit cu vreuna dintre pajiștile atât de iubite de agricultura comercială. În parc se găseau un teren de fotbal, un teren de tenis, un loc de joacă, ridicat mulțumită unui cuplu de americani care se mutaseră în vechea clădire a școlii, și un teren rudimentar de baseball. În vacanțe, câmpul devenea un magnet pentru copii. Puține lucruri se organizau în mod formal, dar întotdeauna se desfășura câte un joc de-a prinselea de care copiii familiei Morland se lăsau degrabă captivați. Lui Cat îi plăcea mai ales orice joc cu mingea care presupunea rostogoliri ori alunecări prin noroi.

Între timp, Cat se transforma dintr-o fată-băiețoi într-o adolescentă, fără să primească vreo distincție academică ori sportivă. Entuziasmul ei rareori dura într-atât încât să producă rezultate solide. Uneori, mama ei se sătura să tot încerce să-i bage în cap fiicei ei conjugarea vreunui verb francez sau vreo ecuație algebrică simplă. După o plimbare prin natură, Cat prefera să se cuibărească lângă foc și să spună povești cu fantome decât să discute despre flora și fauna pe care le văzuseră prin

păduri și câmpii. Își lua notițe atunci când mama ei stăruia, după care le rătăcea fără întârziere. De fiecare dată când putea să abată lecțiile de la cursul lor, o făcea. În timpul unei lecții de istorie, Annie își dădea brusc seama că, în loc să învețe despre politica externă a dinastiei Tudorilor, fata ei găsea justificări pentru numeroasele căsătorii ale lui Henric al VIII-lea.

Confruntându-se cu un eșec constant, Annie încercase să găsească explicația. Poate că fiica ei era genul de persoană dominată de emisfera dreaptă a creierului, cea care dezvoltă creativitatea, talentul muzical și imaginația.

- Dar asta înseamnă că te face și incapabil să rămâi concentrat asupra a ceva mai mult de două minute? Întrebase soțul ei cu o ușoară exasperare atunci când ea îi expusese teoria aceasta, într-o noapte, pe când se băgaseră în pat. Cine poate spune dacă are înclinații muzicale sau artistice? Susține că-i place muzica, dar nu repetă niciodată la pian. Spune că-i plac poveștile, dar nu a terminat nici una din câte a început să scrie. Nu-i poți cere să facă ceva ca să-și câștige bani de buzunar fiindcă nu vrea să-și cumpere nimic. Nu-și dorește decât romane, iar din astea găsește din belșug în biblioteca noastră sau în biblioteca mobilă. Sincer, Annie, din câte văd eu, pare să trăiască într-un univers cu totul diferit față de noi, restul. E tare săracă cu duhul!

- Oare ce fel de viitor o să aibă? Annie încercase să nu lase pesimismul să pătrundă în nici un aspect al vieții ei, dar, în ceea ce o privea pe fiica ei cea mare, era mai dificil să îl împiedice să se strecoare prin orice crăpătură găsită în sistemul ei de apărare.

- Unul care nu o să necesite altă calificare în afară de o inimă bună, spusese Richard Morland, întorcându-se pe-o parte și bătându-și perna cu pumnul ca să-i dea ascultare. Uite câtă răbdare are cu cei mici. Catherine o să fie bine, adăugase el cu mai multă siguranță decât considera soția lui că ar potrivit.

Aici, presupunea ea, intervenea credința.

Între timp, Cat dormea somnul celor fără de griji, pierdută printre vise fericite despre aventură și povești de dragoste. Detaliile despre viitorul ei nu îi tulburau niciodată echilibrul interior. Era împăcată și convinsă că avea să devină o eroină. În mintea ei, întreaga viață fusese doar o repetiție pentru acest rol. Asta nu însemna că nu avea să întâmpine greutăți. Oricine care avea o idee despre ce presupunea o aventură știa că drumul iubirii și al fericirii adevărate era întotdeauna presărat cu obstacole. Familiile lor ar fi fost la cuțite, iubitul ei s-ar dovedi a fi un vampir sau cei doi îndrăgostiți ar fi despărțiți de un ocean ori de o boală în fază aparent terminală. Dar ea urma să învingă și să treacă peste orice piedică spre un final satisfăcător.

Singura problemă era de unde aveau să pornească aceste gesturi de eroism. Anii de furișat prin grădinile din spatele caselor și prin sufrageriile caselor din Piddle Wallop¹ sub acoperirea unor jocuri copilărești și a altor asemenea activități o convinseseră de faptul că știa tot ce era de știut despre vecinii ei. Greșea pe deplin în această presupunere, bineînțeles, însă era puțin probabil să-și schimbe preferința convingere, de vreme ce era mai atentă la ce se afla în mintea ei decât la secretele celor din jur. În ceea ce o privea pe Cat, nu știa pe nimeni care ar fi putut stârni vreo aventură de orice fel. Dacă tot avea de gând să pornească într-o escapadă, trebuia mai întâi să scape de limitele restrânse impuse de Piddle Valley. Și nu putea să-și dea seama cum ar fi putut realiza acest lucru.

Era pe punctul de a ceda disperării, când imposibilul se întâmplă. Într-o clipă scurtă, perspectivele ei se transformară. Întocmai precum Cenușăreasa, se părea că și Cat avea să se bucure de șansa ei. Dacă nu de Făt-Frumos, atunci măcar de echivalentul secolului douăzeci și unu al balului.

Vecinii lor, Susie și Andrew Allen, erau devoratorii de cultură din Piddle Valley. Andrew era cel mai șiret

¹ În aceeași manieră umoristică, o traducere aproximativă ar fi Jet de Pișu. (n.tr.)

dintre îngeri. Intuiția sa în ceea ce privea mina de aur pe care o reprezenta teatrul îi adusese o avere frumoasă după ce investise într-o scenă comercială de pe West End. Nu avea vreo pasiune pentru arta spectacolului, însă avea darul de a intui ce era pe placul publicului.

Ani la rândul, își petrecuse verile în Edinburgh în perioada festivalului¹, participând din zori și până seara la piese de teatru experimental sau la evenimente dedicate cărților, care ar fi putut să reprezinte o cât de mică sursă de inspirație pentru un musical. În primăvară însă, fusese luat prin surprindere de un atac de cord, iar Susie stăruise ca anul acesta să fie diferit. Anul acesta, ea avea să-l însoțească, iar lui nu avea să i se permită să participe decât la maximum două spectacole pe zi.

„Fiindcă sunt o mulțime de alte moduri în care să te poți simți bine în Edinburgh fără să trebuiască să înduri până la capăt o reprezentație a *Regelui Lear* interpretată integral de o singură femeie sau de un comediant jucând toate personajele masculine din operele lui Jane Austen, îi spusese ea lui Annie Morland.” Deși Susie Allen era ea însăși actriță, era surprinzător de puțin interesată să se ducă la teatru.

Dar, pentru ca Susie să se poată bucura de acele momente, avea nevoie de o tovarășă pentru ocaziile neplăcute în care Andrew insista să vadă un spectacol a cărui simplă descriere o făcea să se cutremure. Avea o idee foarte clară despre cum trebuia să fie această tovarășă. Cineva a cărei tinerețe să se reflecte pozitiv asupra ei; cineva ale cărei opinii neformate să fie suficiente de întemeiate încât să le contrazică pe ale ei; și, în sfârșit, cineva care să atragă o companie interesantă, însă fără s-o domine.

Susie nu-și expuse astfel problema, nici ei, nici familiei Morland. Și astfel, într-o dimineață de la începutul lui august, Cat se trezi că-și face bagajele pentru o lună

¹ Este vorba despre Edinburgh Festival Fringe, a cărui primă ediție a avut loc în anul 1947 și care se desfășoară anual în luna august. (n.tr.)

întreagă în Edinburgh, entuziasmată și încântată în egală măsură.

capitolul 2

Nici o trăsură aurită, trasă de cai albi, nu avea s-o transporte pe Cat la Edinburgh. Se confruntă, în schimb, cu perspectiva de a-și petrece opt ore pe banca din spate a Volvoului lui Susie și Andrew Allen. Însă Cat era convinsă că avea să fie numai bine, cu toate că nu fusese niciodată mai departe de Bristol, și asta în antica dubiță a familiei Morland. Dar, în mașină, ar fi putut să doarmă și să citească, cele două componente esențiale ale vieții ei.

Nu avu parte de un elaborat rămas-bun din partea părinților. Era ca și cum își epuizaseră resursele de a face mare tevatură la plecarea copiilor atunci când James părăsise cuibul părintesc, cu patru ani în urmă, ca să meargă la Oxford. Totuși, Cat trebuia să recunoască junghiul de dezamăgire provocat de aparenta indiferență a familiei vizavi de iminenta ei absență. E adevărat că mama ei o strânse în brațe mai s-o sufocă, însă îmbrățișarea fu urmată de un brusc: „Nu uita să-ți iei vitaminele în fiecare dimineață”. Și de un: „Nu uita că ai un buget restrâns. Nu sparge toți banii în primele zile. Ce ți-am dat trebuie să-ți ajungă o lună. N-o să poți apela la banca lui mami și a lui tati dacă rămâi fără”, spuse cu asprime. Annie nu se arătă îngrijorată de pericolele care ar putea pândi pe străzile din Edinburgh, cu toate că citise romanele polițiste ale lui Ian Rankin și ale lui Kate Atkinson.

Sperând la ceva mai multă afecțiune și înțelegere, Cat se întoarse către surorile sale.

– Vă dau mesaj când ajung, le spuse. Și o să fiu tot timpul pe Facebook și pe Twitter.

Sarah ridică din umeri, fie cu invidie, fie cu indiferență.

– Cum zici tu, bălmăji ea.

– O să pun și poze.